

Վարագայի Հավատիս հաճութատ տեղութ տե՛ֆա, ետնի բազար փրթեան, սալը, բենճէմայի՛հ, վե ճիւ- մա իրթեան կիւնլերի ղըգմադտա տըր :
Վարագայ մենետե 200 նիւսիտ վերիւի, գըլ- ղիթի տախի պիր սենե իշին 200, վե անթըր այ ի- շին 100 ղուրուշտուր :

Եիւղ ղուրուշտու պիր տե՛ֆատ վերեմէյէն քե- սանտան եալընը 50 ղուրուշտախի ոլընարագ, իւշ այլըդ 50 նիւսիտ դաղեթա վերիւե՛ք տիր :
Վարագայ թանե իւշ 50 շէր փարայտ ասթըրա- ճագ տըր :
Իլանաթըն սաթըրը իւք տե՛ֆա իշին 3, իքինճի

տե՛ֆա իշին 2, վե իւշիւնճիւ վե ղիյատե տե՛ֆա- լար իշին 1 ղուրուշտուր :
Մեթութու պե սայիրե, Վեղիր խանընտա աշա- ղը գաթտա, 14 նիւմերթու օտաւտա, փանոսեան կարագետ իսմինե կեօնտերիւե՛ք տիր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԻՕՄԻՐ

“... Վարագայի Հավատիս մուհարրի- րի փանոսեան...”

“Վարագայ, զաթընը իւշ, ղուպերու- կէօրիւշմեք վե գօնուշմագ շէրեֆինե նայիլ օլամամըրմ տըր : վե գալեմ վե գալպինիլ հագգընտա, գալպիմտե հիսս իթմեքտե օլ- տուղուլ տուղուլարը, վե միլլեթիմիղին թէն- վիրի եղհանը պապընտա ղուհուրա կելմիլ վե կելմեքտե օլան խըտմեթլերիսիլին վասֆընը, պեր թաֆսիլ պէյանե միւղթէտիր օլմատը- ղըմտան, վե նեղաթէթիսիլ թէլինե թօգուն- մագ քիւսթախըղընա տախի ճէսարեթ իտե- մէտիկիմտէն, պիր թարիգի մուսթասար իւղըե կելմեքլիյէ գանաթ իտերիմ : ֆեգաթ, հե- լե շու գատարընը իճթիրաղ էթմեմ սեյլե- մէյէ քի, Իղմիրտե էն ղիյատե հիւրմեթ ու- րիայեթ օլունմագտա օլան վարագայ, Վա- րագանըղ օլուղգտան պաշգա, զաթընըն տախի, հէր տուղուլը զաթլար միյանեսին- տե, հէման հէր վագըթ վասֆը կելմեքտե տիր :
“... Իլուլլիթ, միլլեթ հագգընտա գալ- պինիլտե մեթթիւղ պուլունան մուհարպե- թի սահիհէյէ, տէյէպիլիլիմ քի, նանքթօր- լէր իյէ միւտահէնէճիլէր պեր թարաֆ իտիլ- տիկի թագաիրտե, հէման ումուլմէն միլլե- թիմիլ շէհատեթ իթմէյէ հագըր վե միւն- թալըր տըր : Ամմա, պաղըլար, շէյլե եա պեյլլէ պիրեր մանեալար վերմեք պէտիւսհ- լըղընը իրթիքեապե տախի ճէսարեթ իտեր- լէր իմիլ : զարարը եօգտուր, իլերուտե օն- լարըն տախի, քէնտի իտեթալընը թանը- յարագ, հագգը սիղե թէսլիմ իտեճէքլէրի պի իշթիպա՛հ տըր : վե, ղանն իտերիմ քի, էյլլե օլաճաղընա սիղ տախի գալիէն իքթեաթ օլունշտունուղ տուր :
“Վարագատա տերճ իթմեքտե օլուղուլ- նուղ Վագային պահարտաքի տօղըուլուգ վե ֆիլթուրսուղուլուգ, տօղըուսու, տիւնեա տուր- տուգճա, շէրեֆ ու իֆթիթիտընըղ մուճիլ օլաճաղընտա, ղերթէճէ շիւքէ եօգտուր : Լաքին, շու տախի սահիհ տիր, վե նասըլ քի, պիղըլաթ քէնտիսիլ տախի թագրիր իթմեք- տեօինիլ քի, թաշըրտաթի միլլեթտաշարըմըլ :

վե Վագային վարչութիւն հագգընտա վիր- մեքտե օլուղուլունուղ մալիւմաթլարըն, հե- ման եիւլտե տօգսան սեթիլի, էսէ՛ֆի տե- րուն իլե սեյլէրիմ քի, օգուլանլարը, ա- լէսսեվիյէ տիւշարը մահղունիյէթ իլլեմեք- տե տիրլէր : Չի՛ չարե, պիլմէյիպտե եօլ- մէքտէն իսէ, տերտի պիլիպտե տերման արու- մագ մէպտէնիլտե, հէմ նօգթմտը նօգթա- սընա սահիհ տիր, վե հէմտե պիլիւք պիր թէսլիլ տիր տէնսէ ճալիլ տիր :

“... Իլուլլիթ, վագատա, սիղ գալեմ մէյտանընա չըգալտան պերու, ղանն իտերսին քի, միլլեթիմիլ աթտան էնիպ էլէյէ պինտի, իւղերինե պիր գարա պէտպալթըրգ պու- լուտու գալըտըր, վել հասըլ, իգպալը իտ- պարա թահվիլ օլուղ, ղիրա, սիղտէն վե Իլուլլտան էվվէլ պուլունան գալեմէր, միլ- լեթիմիլ կէյլէրե գատար չըգարմագտա, վե մեթթէպլերիմիլին հէր պիրինի իսէ, պի- րեր Իլլուլլա իւնիլլերսիլթէլէրի հալ ու հէյ- իթթինտե նագը ու մէտճ իթմեքտե : վե հէր- քէսին գալպինե ֆէրահ պաղըլաւմագտա ի- տիրլէր : սիղ պուլունարըն քեաֆթիսինի եա լանա չըգարտընը, վե էսէ՛ֆ իտեճէք շէյ տիր քի, օահիհիլը պանտերասընըտա չէքտիսիլ քեաշէր, միլլե, պու պապտե մահճուլ ու մաղուլ կէօրեպիլիլ օլա իտիմ :
“Չօղլար փիպի, պէն տախի, սիղին հիւղ- նէնիլը հավատիլթիսիլը գարըլըրգ, Իլ- միրտե վե միւհտագաթընտա, աղ չօգ թե- սեյլիպալը հալլէր կէօրմէյէ, վե հավատիս- լէր պուլմայա չալըլըրմ : Լաքին, սեյլլե- տիլթիսիլիլ թատիգ իտերէք իգրար իտե- իմ քի, պէն տախի սիղին կիպի թէհիտեթ չըգարմ :
“Միլլեթիմիլտե պիլիւք իւմիտ պէքլէնէն մէմէքթէթլերտէն պիրիսինի տախի, Իղմիրի- միլ օլուղուլուն, ղանն իտերիմ քի, սիղ տա- խի ինքեար իթմէպսինիլ : հալ պու քի, ա- ճընարագ վե հիճալ իտերէք սեյլէրիմ քի, օ տախի, էվվէթ Իլլմիրիմիլ տախի, քէտէր իտեճէք պիր հալտե պուլունմագտա տըր :
“Իլլմիրճէ ղուհուր — եաֆթէ օլան ֆէնա- լըլար ղալթէն մալիւմտուր : ագըպէթքեար Վագաթեան ժողովուլունուղ աղալարը տախի ինթիլապ օլունտուլար : վե պիլտե, միւմա- յիլէյհիւմ զաթլարըն, վե խուսուսիլլէ ա- տենապետլերի պուլունան զաթըն օպ ու հիւմ- մէթլերիլլէ, կերէք Իղմիր, վե կերէք միւլ-

հագաթընտա պուլունան Հալլարըն, սեֆիլ հալլերինե մէրհամէթ օլունուր, վե եիւղ իւս- թիւնե գալմըլ օլան իշլէրի սըրասընա կիրէր իւմիտինե սահիպ օլուղ իտիք : հալ պու քի, պու իւմիտիմիլ տախի պօշա չըգարագ, հէր պիր շէյ քէնէ լեմեքթին հէյլէթինի քէսպ իթտի :

“Վագաթեան ժողովուլունուղ, էկէր պու շիմտիլի կիտիլինի տէյիլթիլմէլ իսէ, միլլե- թիմիլլին հալլինի, կիւնտէն կիւնէ տահա ֆէնա օլաճաղընտա շիւքէ եօգտուր, վե ի- լերուտե, պաղը մէթթէպլէ հայսիլլէթսիլիլը- լէրինի ալէնէն վասֆ իթմեք նիլթիսինտե ի- սէմտե, շիմտիտէն պիր նիւմունե օլմագ իւղ- րե, Մաղնիսատան առաջնորդարանա կելմիլ օլան, վե լեֆթին թարաֆըմըգա կելմիլ պու- լունան պիր մեթթուպուն այնէն տուրեթինի տերճ իթմէնիլլի րէճա իտերիմ :

“Մաղնիսատան Իղմիր Լուաջնորդարա- նընա կէլէն մեթթուպուն սուրէթի տիր :

“Սըրազան առաջնորդ և Վագային Տեարք

“Ըսկէ 6 ափս առաջ մեր նուաս- տուլթեան 14 տարեկան աղջկա մեր աղբա- տուլթեան պատճառաւ այս կողմը Ղուրպան վաճառականին քով տուած էի : նոյն անձին քով Յոյն երիտասարդը աղջկանս ետեւէն իյնալով յուսկ յետոյ աղջկա կուղէ՛ ինչպէս պատճառաւ կիմացընեմ :

Մեր Հայոց թաղը պառաւ կնկան մը սիր- տը ընելով՝ նոյն պառաւ կնկիւր այս շնու- թիւնը գործել կուտայ : երբ գործը յայտ- նապէս գիտցուեցաւ նէ, գիմեցին յայնժամ մեր իշխան աղաներուն, անոնք ալ պատաս- խանեցին թէ մենք այս գործին չենք խառ- նուիր, որչափ որ մենք և աշխատեցանք մեր ազգը մեզի տերուլթիւն ընէ, այնչափ աւելի մեր շէքլան խաբանելու աշխատեցան : Վոյն ատեն դուռը (ղօնախ) երթալու պարտաւո- րեցանք : վերջապէս դուռը գացինք առանձին Մէճիս ընելով գործը վկայեցինք՝ որ այն կը- նիլը իւր ձեռքով ժամը երկուքին աղջկիւր առնել քերելով աղային կը յանձնէ : Եյս- պէս ամեն կերպիւ վկայեցնելով Մէճիս ա- ղաները հրամայեցին որ աղան բանտարկուի : Չորս օր բաժնուր մնալէն ետքը դարձեալ մե- զի դուռը կանչեցին նորէն Մէճիս, հոն ա- մեն խօսք ընելէն ետեւ, մեր Տէրը (այսինքն ալանիս) փանշելով կանչըրտելով խօսաց որ

